



T.C. Yükseköğretim Kurulu



“TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM ULUSAL YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ”

- YÜKSEKÖĞRETİMDE KÜRESEL DEĞİŞİMLER VE MDK -

20. MÜHENDİSLİK DEKANLAR KONSEYİ TOPLANTISI

Trakya Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, 14-16 Mayıs 2010

Prof. Dr. Mehmet DURMAN

ULUSAL YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ



Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi: Bir ülkenin eğitim sistemi içerisinde yeterlilik düzeylerinin öğrenme kazanımları ile tanımlandığı ve belirli bir düzen içerisinde bir birleri ile ilişkilendirildiği bir sistemdir. Bu sistem aracılığıyla, eğitim sistemi bir bütün olarak anlamlı bir şekilde yapılandırılabilir, geliştirilebilir ve yönetilebilir.

Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi: Ulusal Yeterlilikler Çerçevesinin ilgi tutulabileceği ve bu sayede farklı ülkelerin yeterliliklerini birbirleriyle ilişkilendirilebileceği şemsiye (üst) çerçevelerdir.

ULUSAL YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ NEDEN GEREKLİDİR?



- Ulusal ve kurumsal şeffaflık; tanımlı, paydaşlar tarafından anlaşılabilir ve geliştirilebilir çağdaş eğitim yapısı; hareketlilik; eğitim-öğretim ve istihdamda kalite;
- Lisbon Tanıma Sözleşmesi (1997)
- Bologna Süreci (1999)
- Lisbon Stratejisi (2000)
- Küresel şeffaflık, tanıma, tanınma ve hareketlilik



UYÇ ÜLKELER VE YÜKSEKÖĞRETİM İÇİN NEDEN ÖNEMLİDİR?



- Düzeyler arasında öğrenme çıktılarına dayalı açık tanımlamalar ve ilişkiler ile yeterliliklerin amaç ve çıktılarını açık hale getirir,
- Farklı yeterlilikler arasındaki bütünlüğü ve örtüşmeyi ortaya çıkararak, yeterliliklerin bir bütün sistem içerisinde birbirleri ile ilişkilendirilebilmelerini ve bu sayede düzeyler arasında ilerlemeyi ve geçişi sağlar,
- Paydaşların katılımı ile kabul edilmiş, eğitime rehberlik eden ulusal çağdaş bir çerçeveye sunar;
- Mevcut yeterliliklerin anlaşılması, düzenlenmesi ve geliştirilmesine olanak sağlayan bir yapı oluşturur,
- Yeni yeterliliklerin tasarlanabilmesi için bir içerik sunar.
- Yeterliliklerin reformunu kolaylaştırarak, değişen toplumsal ihtiyaçlara uygun yeni yeterliliklerin geliştirilmesine yardımcı olur
- Öğrenci ve diğer paydaşlara karşı sorumluluklarını yerine getiren (özerk) yükseköğretim kurumlarını destekler,
- Yeterliliklerin vatandaşlar, işverenler ve toplumun bütün üyeleri için rollerini ve yararlarını göstererek bunlara ulaşılmasını teşvik eder;
- Yeterlilikler ile tanınma ve hareketlilik arasındaki farklı ulusal rolleri ve ilişkileri açıklayarak ulusal ve uluslararası düzeyde vatandaşların ve işverenlerin bilincini yükseltir,
- Ülke dışında yükseköğretimin tanınmasını ve cazibesini artırır.



UYUŞ EĞİTİMCİLER İÇİN NEDEN ÖNEMLİDİR?



- Öğrencilerine, öğrenim gördükleri programın ve program içerisindeki derslerin amaçlarını ve bunları başarı ile tamamladıklarında kazanacakları yeterlilikleri açıklamalarına yardımcı olur,
- Başka bir eğitim kurumunda alınmış olan derslerin tanınmasını, intibakını ve kredilendirilmesini kolaylaştırır,
- Ders programı değişimini ve içerik geliştirilmesini kolaylaştırır,
- Derslerin ulusal ve uluslararası düzeyde daha kolay anlaşılmasını ve tanınmasını sağlar,
- Ölçme ve değerlendirme süreçlerinin öğrenme çıktıları ile ilişkilendirilebilmesini ve bu sayede derslerin başarı ve etkinliğinin geliştirilebilmesine yardımcı olur.



UYUŖ ÖĞRENCİLER İÇİN NEDEN ÖNEMLİDİR?



- Öğrencilerin eğitim programlarını ve derslerini bilinçli seçmelerine ve bunları başarı ile tamamladıklarında hangi yeterliliklere (neleri bileceklerine, uygulayabileceklerine ve hangi sosyal ve iletişim yetkinliklerine) sahip olacaklarını önceden bilmelerine yardımcı olur,
- Öğrencilerin öğrenim programları dışındaki aktivitelerinde öğreneceklerinin anlaşılır olmasına yardım eder,
- Öğrenci hareketliliği için engelleri azaltır ve yaşam boyu öğrenimi teşvik eder,
- Eğitim-Öğretim düzeyleri arasında yatay ve dikey geçişleri anlaşılabilir hale getirir ve kolaylaştırır,
- Yeterliliklere giriş ve çıkış noktalarının belirlenmesi ile yeterliliklerin kazanılmasında çeşitli alternatif yollar yaratarak yeterliliklere ulaşımı ve sosyal katılımı geliştirir,
- Ara yeterlilikler dahil bütün yükseköğretim yeterliliklerinin ve kredi aralıklarının kapsamlı bir listesini sağlayarak öğrenenlere yardım ederler, onları destekler ve onlara yönelik bütün eğitim fırsatlarını açıklar.



UYÇ İŞVERENLER İÇİN NEDEN ÖNEMLİDİR?



- İstihdam edecekleri öğrencilerin mezuniyetleri sonunda neleri bileceğini, bunları hangi ölçüde uygulamaya aktarabileceğini, bilgi ve becerilerinden ne bekleyeceklerini anlamalarına yardım eder,
- Eğitim kademeleri arasındaki yeterliliklere dayalı farkı ve bunların, ihtiyaçlara göre istihdamına yönelik daha bilinçli tercih yapmalarına yardımcı olur,
- İlgili oldukları alanlarda eğitim-öğretim programlarının geliştirilmesine paydaş olarak katılmalarını ve beklentilerini aktarmalarını kolaylaştırır.



ÖĞRENME ÇIKTILARININ FARKLI PAYDAŞLAR TARAFINDAN ÖNCELİKLERİ



	İşverenler	Öğrenciler	Akademisyenler
ÖĞRENME ÇIKTILARI	s = 944	s = 5183	s = 998
Öğrenme yetkinliği	1	2	3
Pratikte bilgiyi uygulama becerisi	2	3	5
Analiz ve sentez becerisi	3	1	2
Yeni durumlara uyum yetkinliği	4	5	7
Kişilerarası İletişim Becerileri	5	6	16
Temel bilgisayar becerileri	10	4	14
Temel Teorik Bilgi	12	12	1



Bologna Süreci Değerlendirme Raporlarında Türkiye'nin Performansı



	BERGEN-2005	LONDRA-2007	LEUVEN-2009
DERECE SİSTEMİ	MÜKEMMEL (4.67)	ÇOK İYİ (4.33)	ÇOK İYİ (4.33)
• İkili Sistemin Uygulama Düzeyi	MÜKEMMEL (5)	MÜKEMMEL (5)	MÜKEMMEL (5)
• 1'den 2' ye Geçiş	ÇOK İYİ (4)	MÜKEMMEL (5)	MÜKEMMEL (5)
• İkili Sistemdeki Öğrenci Oranı	MÜKEMMEL (5)	-	-
• Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi Uygulama Düzeyi	-	İYİ (3)	İYİ (3)
KALİTE GÜVENCESİ	ORTA (2.00)	ÇOK İYİ (4.00)	ÇOK İYİ (4.00)
• AYA ile Uyumlu Ulusal Kalite Sistemi Uygulama Düzeyi	ORTA (2)	MÜKEMMEL (5)	-
• Dış Kalite Güvence Sistemi Gelişme Düzeyi	ORTA (2)	ÇOK İYİ (4)	İYİ (3)
• Öğrencilerin Katılım Düzeyi	ORTA (2)	ÇOK İYİ (4)	MÜKEMMEL (5)
• Uluslararası Katılım Düzeyi	ORTA (2)	İYİ (3)	ÇOK İYİ (4)
DİPLOMA VE ÖĞRENİM SÜRELERİNİN DENKLİĞİ	ÇOK İYİ (3.67)	ÇOK İYİ (4.33)	ÇOK İYİ (4.00)
• Diploma Eki Uygulama Düzeyi	ÇOK İYİ (4)	ÇOK İYİ (4)	İYİ (4)
• Lizbon Tanınma Konvansiyonu	İYİ (3)	ÇOK İYİ (4)	MÜKEMMEL (5)
• ECTS Uygulama Düzeyi	ÇOK İYİ (4)	MÜKEMMEL (5)	İYİ (3)
YAŞAM BOYU ÖĞRENİM		İYİ (3.00)	ZAYIF (1)
• Önceki Öğrenimin Tanınması	-	İYİ (3)	ZAYIF (1)
ORTAK DERECELER		MÜKEMMEL (5.00)	-
• Ortak Derecelerin Oluşturulması ve Tanınması	-	MÜKEMMEL (5)	-
GENEL	İYİ (3,45)	ÇOK İYİ (4.13)	İYİ (3,34)

1. Kolay anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir bir akademik derece sistemi:

- 2/3 kademeli (Lisans, Yüksek Lisans, Doktora) yükseköğretim sistemi
- Kademeler arası geçiş
- Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi **3**



Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi

Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi

Alana Özgü Yeterlilikler

Program Çıktıları

**Ders Öğrenme Çıktıları
(Kazandırılan Yetkinlikler)**

1. Kolay anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir bir akademik derece sistemi:

- 2/3 kademeli (Lisans, Yüksek Lisans, Doktora) yükseköğretim sistemi
- Kademeler arası geçiş
- Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi **3**



1. Avrupa Yükseköğretim Alanı için Yeterlilikler Çerçevesi

(The overarching framework for qualifications of the EHEA)

“QF - EHEA”: Bologna Süreci-Bergen Kararı, 19-20 Mayıs 2005

2. Yaşam Boyu Öğrenim için Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi

(European Qualifications Framework for Lifelong Learning)

“EQF-LLL”: Avrupa Parlamentosu ve Konseyi tarafından 23 Nisan 2008’de kabul edilmiştir.

İki ayrı çerçevenin yaklaşımları farklı, amaçları aynıdır.

1. Kolay anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir bir akademik derece sistemi: **4.33**

- 2/3 kademeli (Lisans, Yüksek Lisans, Doktora) yükseköğretim sistemi
- Kademeler arası geçiş
- Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi **3**



AVRUPA YETERLİLİKLER ÇERÇEVELERİ

EQF-LLL

QF-EHEA

AKTS

EQF Düzey 8

Üçüncü Düzey (Doktora)

???

EQF Düzey 7

İkinci Düzey (Yüksek Lisans)

90-120

EQF Düzey 6

Birinci Kademe (Lisans)

180-240

EQF Düzey 5

Kısa Düzey (Önlisans)

120

EQF Düzey 4

EQF Düzey 3

EQF Düzey 2

EQF Düzey 1



Yükseköğretim
Düzeyleri

İlk Ve Orta Öğretim
Düzeyleri

1. Kolay anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir bir akademik derece sistemi:

- 2/3 kademeli (Lisans, Yüksek Lisans, Doktora) yükseköğretim sistemi
- Kademeler arası geçiş
- Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi **3**



UYÇ Hazırlama Süreci (11 Adım)

1. Süreci başlatmak için karar alınması
2. Çalışma takviminin oluşturulması
3. Sürecin organizasyonu
4. Çerçevenin tasarımı
5. Paydaşlardan görüş alınması
6. Çerçevenin onaylanması
7. İdari organizasyon
8. Çerçevenin yükseköğretim kurumları/programları düzeyinde uygulanması
9. Yeterliliklerin UYÇ'ye dahil edilmesi
10. Çerçevenin Avrupa Üst Yeterlilik Çerçevesi ile uyumluluğunun belgelendirilmesi
11. UYÇ Web sitesinin oluşturulması ve yayınlanması

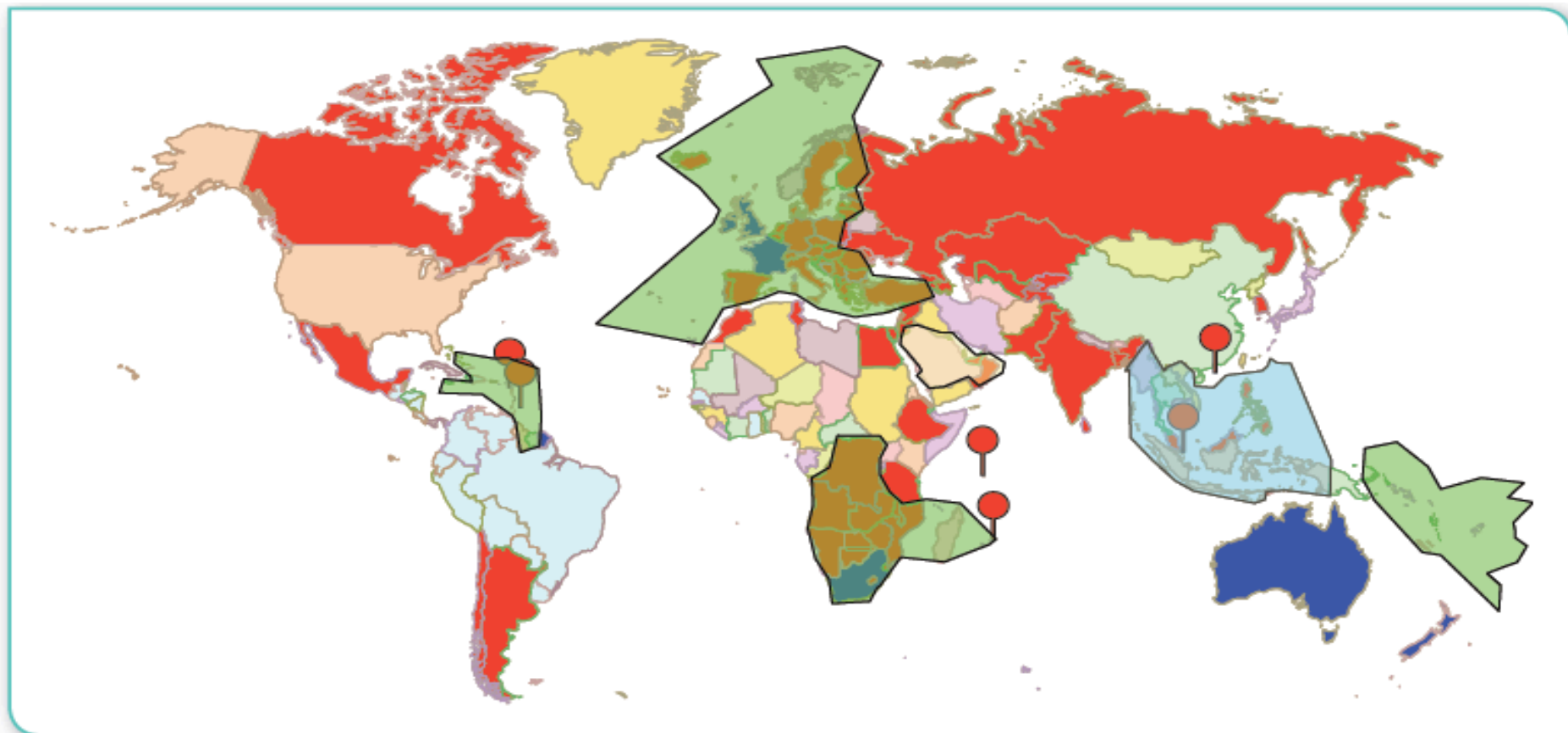
1. Kolay anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir bir akademik derece sistemi: **4.33**

- 2/3 kademeli (Lisans, Yüksek Lisans, Doktora) yükseköğretim sistemi
- Kademeler arası geçiş
- Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi **3**



ULUSAL YETERLİLİKLER ÇERÇEVELERİNİN AVRUPA'DA UYGULAMA DÜZEYİ





- LEGEND:**
- Dark blue:** Countries with fully functional qualifications frameworks
 - Red:** Countries that are developing qualifications frameworks
 - Light blue:** Countries that have introduced competency based training systems
 - Transparent green:** Regional or transnational qualifications frameworks under development
 - Transparent blue:** Mutual recognition sectoral arrangements of the ASEAN (the Association of Southeast Asian Nations)
 - Transparent orange:** Prospective Gulf Cooperation Countries regional framework (in principle agreed but not under development yet)
 - Not indicated:** the Virtual University for the Small and Island States of the Commonwealth Transnational Qualifications Framework (small states all over the world)

1. Kolay anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir bir akademik derece sistemi:

- 2/3 kademeli (Lisans, Yüksek Lisans, Doktora) yükseköğretim sistemi
- Kademeler arası geçiş
- Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi **3**



TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ) ÇALIŞMALARI

1. Kolay anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir bir akademik derece sistemi:

- 2/3 kademeli (Lisans, Yüksek Lisans, Doktora) yükseköğretim sistemi
- Kademeler arası geçiş
- Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi **3**



TYYÇ Oluşturma Takvimi (11 Adım)

1. Süreci başlatmak için karar alınması: Nisan 2006
2. Çalışma takviminin oluşturulması: 2006
3. Sürecin organizasyonu: 2006-2008
- ➔ 4. Çerçevenin tasarımı: Kasım 2008
- ➔ 5. Paydaşlardan görüş alınması: Şubat 2010
- ➔ 6. Çerçevenin onaylanması: Mayıs 2009, Ocak 2010
- ➔ 7. İdari organizasyon: Şubat 2010
8. Çerçevenin yükseköğretim kurumları/programları düzeyinde uygulanması: Pilot : Aralık 2010, Tüm kurumlarda: Aralık 2012
9. Yeterliliklerin TYYÇ'ye dahil edilmesi: 2010 - 2015
10. Çerçevenin Avrupa Üst Yeterlilik Çerçevesi ile uyumluluğunun belgelendirilmesi: 2010 - 2012
11. TYYÇ Web sitesinin oluşturulması ve yayınlanması: 2010

1. Kolay anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir bir akademik derece sistemi: 4.33

- 2/3 kademeli (Lisans, Yüksek Lisans, Doktora) yükseköğretim sistemi
- Kademeler arası geçiş
- Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi 3



TYYÇ Tasarım Aşamaları

- ✓ **Düzeyler (levels, cycles)**
- ✓ **Profiller (profiles)**
- ✓ **Verilen Dereceler (award types)**
- ✓ **Düzeylerin tanımlanması için kullanılacak Düzey tanımlayıcıları (EQF-LLL Tanımlayıcıları)**
- ✓ **Krediler ve Çalışma Yüğü (Credits and workload)**
- ✓ **Kalite Güvencesi**

1. Kolay anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir bir akademik derece sistemi:

- 2/3 kademeli (Lisans, Yüksek Lisans, Doktora) yükseköğretim sistemi
- Kademeler arası geçiş
- Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi **3**



TÜRK YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMİNDE MEVCUT DÜZEYLER, PROFİLLER VE DERECELER

YÜKSEKÖĞRETİM DÜZEYLERİ

VERİLEN DERECELER/YETERLİLİKLER

Doktora
QF-EHEA: 3. Düzey
EQF-LLL : 8. Düzey

DOKTORA

TIPTA
UZMANLIK

SANATTA
YETERLİK

Yükseklisans
QF-EHEA: 2. Düzey
EQF-LLL : 7. Düzey

YÜKSEKLİSANS
(Tezli programlar)

YÜKSEKLİSANS
(Tezsiz programlar)

Lisans
QF-EHEA: 1. Düzey
EQF-LLL : 6. Düzey

LİSANS
(Fakülte Programları)

LİSANS
(YO & Konservatuvar Prog.)

Önlisans
QF-EHEA: Kısa Düzey
EQF-LLL : 5. Düzey

ÖNLİSANS
(Fakülte Prog. içerisinde)

ÖNLİSANS
(MYO Programları)

1. Kolay anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir bir akademik derece sistemi: 4.33

- 2/3 kademeli (Lisans, Yüksek Lisans, Doktora) yükseköğretim sistemi
- Kademeler arası geçiş
- Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi 3



TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ) YETERLİLİK PROFİLLERİ



1. Kolay anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir bir akademik derece sistemi: **4.33**

- 2/3 kademeli (Lisans, Yüksek Lisans, Doktora) yükseköğretim sistemi
- Kademeler arası geçiş
- Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi **3**



TÜRKİYE YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ

EQF-LLL

TYYÇ

AKTS

EQF Düzey 8

Doktora

180-240

EQF Düzey 7

Yüksek Lisans

90-120

EQF Düzey 6

Lisans

240

EQF Düzey 5

Önlisans

120

EQF Düzey 4

EQF Düzey 3

EQF Düzey 2

EQF Düzey 1

Yükseköğretim
Düzeyleri

İlk Ve Orta Öğretim
Düzeyleri

1. Kolay anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir bir akademik derece sistemi:

- 2/3 kademeli (Lisans, Yüksek Lisans, Doktora) yükseköğretim sistemi
- Kademeler arası geçiş
- Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi **3**



TYYÇ DÜZEYLERİ KREDİ VE İŞ YÜKÜ ARALIKLARI

TYYÇ DÜZEYLERİ	SÜRE (Yıl)	TOPLAM AKTS KREDİSİ (Yıl x 60 AKTS)	TOPLAM İŞ YÜKÜ (Saat) (1 AKTS= 25- 30 saat)
8. DÜZEY (DOKTORA)	3 - 4	180 – 240	4.500 – 5.400 6000 – 7.200
7. DÜZEY (YÜKSEK LİSANS)	1,5 - 2	90 – 120	2.250 – 2.700 3.000 - 3.600
6. DÜZEY (LİSANS)	4	240	6.000 – 7.200
5. DÜZEY (ÖNLİSANS)	2	120	3.000 - 3.600

* Bir akademik eğitim-öğretim yılı 60 AKTS ve 1500-1800 saat iş yükü esas alınarak hesaplanmıştır.

1. Kolay anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir bir akademik derece sistemi:

- 2/3 kademeli (Lisans, Yüksek Lisans, Doktora) yükseköğretim sistemi
- Kademeler arası geçiş
- Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi **3**



Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi

5. Düzey (Önlisans)

6. Düzey (Lisans)

7. Düzey (Yüksek Lisans)

8. Düzey (Doktora)

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)

TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Uygulamalı	BECERİLER -Kavramsal/Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
<p align="center">5</p> <p align="center">ÖNLİSANS</p> <hr/> <p>EQF-LLL: 5. Düzey</p> <hr/> <p>QF-EHEA: Kısa Düzey</p>	<p>-Ortaöğretim düzeyinde kazanılan yeterliliklere dayalı olarak alanındaki güncel bilgileri içeren ders kitapları, uygulama araç-gereçleri ve diğer kaynaklarla desteklenen temel düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahip olma.</p>	<p>- Alanında edindiği temel düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgileri aynı alanda bir ileri eğitim düzeyinde veya aynı düzeydeki bir alanda kullanabilme becerileri kazanma.</p> <p>- Alanında edindiği temel düzeydeki bilgi ve becerileri kullanarak, verileri yorumlayabilme ve değerlendirebilme, sorunları tanımlayabilme, analiz edebilme, kanıtlara dayalı çözüm önerileri geliştirebilme.</p>	<p>- Alanı ile ilgili temel düzeydeki bir çalışmayı bağımsız olarak yürütebilme.</p> <p>- Alanı ile ilgili uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemeyen karmaşık sorunları çözmek için ekip üyesi olarak sorumluluk alabilme.</p> <p>- Sorumluluğu altında çalışanların bir proje çerçevesinde gelişimlerine yönelik etkinlikleri yürütebilme.</p>	<p>- Alanında edindiği temel düzeydeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirebilme, öğrenme gereksinimlerini belirleyebilme ve karşılayabilme.</p> <p>- Öğrenimini aynı alanda bir ileri eğitim düzeyine veya aynı düzeydeki bir mesleğe yönlendirebilme.</p> <p>- Yaşamboyu öğrenme bilinci kazanmış olma.</p>	<p>- Alanı ile ilgili konularda sahip olduğu temel bilgi ve beceriler düzeyinde düşüncelerini yazılı ve sözlü iletişim yoluyla aktarabilme.</p> <p>- Alanı ile ilgili konularda düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini uzman olan ve olmayan kişilerle paylaşabilme.</p> <p>- Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü A2 Genel Düzeyi'nde kullanarak alanındaki bilgileri izleyebilme ve meslektaşları ile iletişim kurabilme.</p> <p>- Alanının gerektirdiği en az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı Temel Düzeyinde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanabilme.</p>	<p>- Alanı ile ilgili verilerin toplanması, uygulanması ve sonuçlarının duyurulması aşamalarında toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerlere sahip olma.</p> <p>- Sosyal hakların evrenselliği, sosyal adalet, kalite ve kültürel değerler ile çevre koruma, iş sağlığı ve güvenliği konularında yeterli bilince sahip olma.</p>

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)

TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Uygulamalı	BECERİLER -Kavramsal/Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
<p align="center">6</p> <p align="center">LİSANS</p> <hr/> <p>EQF-LLL: 6. Düzey</p> <hr/> <p>QF-EHEA: 1. Düzey</p>	<p>-Alanındaki güncel bilgileri içeren ders kitapları, uygulama araç-gereçleri ve diğer kaynaklarla desteklenen ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahip olma.</p>	<p>- Alanında edindiği ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgileri kullanabilme.</p> <p>- Alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri kullanarak verileri yorumlayabilme ve değerlendirebilme, sorunları tanımlayabilme, analiz edebilme, araştırmalara ve kanıtlara dayalı çözüm önerileri geliştirebilme.</p>	<p>- Alanı ile ilgili ileri düzeydeki bir çalışmayı bağımsız olarak yürütebilme.</p> <p>- Alanı ile ilgili uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemeyen karmaşık sorunları çözmek için bireysel ve ekip üyesi olarak sorumluluk alabilme.</p> <p>- Sorumluluğu altında çalışanların bir proje çerçevesinde gelişimlerine yönelik etkinlikleri planlayabilme ve yönetebilme.</p>	<p>- Alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirebilme,</p> <p>- Öğrenme gereksinimlerini belirleyebilme ve öğrenmesini yönlendirebilme.</p> <p>-Yaşamboyu öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirebilme.</p>	<p>- Alanı ile ilgili konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirebilme; düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini yazılı ve sözlü olarak aktarabilme.</p> <p>- Alanı ile ilgili konularda düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini nicel ve nitel verilerle destekleyerek uzman olan ve olmayan kişilerle paylaşabilme.</p> <p>- Toplumsal sorumluluk bilinci ile yaşadığı sosyal çevre için proje ve etkinlikler düzenleyebilme ve bunları uygulayabilme.</p> <p>- Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü B1 Genel Düzeyi'nde kullanarak alanındaki bilgileri izleyebilme ve meslektaşları ile iletişim kurabilme.</p> <p>- Alanının gerektirdiği en az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı İleri Düzeyinde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanabilme.</p>	<p>- Alanı ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, uygulanması ve sonuçlarının duyurulması aşamalarında toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerlere uygun hareket etme.</p> <p>- Sosyal hakların evrenselliği, sosyal adalet, kalite kültürü ve kültürel değerlerin korunması ile çevre koruma, iş sağlığı ve güvenliği konularında yeterli bilince sahip olma.</p>

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)

TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Uygulamalı	BECERİLER -Kavramsal/Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
<p style="text-align: center;">7</p> <p>YÜKSEK LİSANS</p> <p>—</p> <p>EQF-LLL: 7. Düzey</p> <p>—</p> <p>QF-EHEA: 2. Düzey</p>	<p>- Lisans düzeyi yeterliliklerine dayalı olarak, aynı veya farklı bir alanda bilgilerini uzmanlık düzeyinde geliştirebilme ve derinleştirebilme.</p> <p>- Alanının ilişkili olduğu disiplinler arası etkileşimi kavrayabilme.</p>	<p>- Alanında edindiği uzmanlık düzeyindeki kuramsal ve uygulamalı bilgileri kullanabilme.</p> <p>- Alanında edindiği bilgileri farklı disiplin alanlarından gelen bilgilerle bütünleştirerek yorumlayabilme ve yeni bilgiler oluşturabilme,</p> <p>- Alanı ile ilgili karşılaşılan sorunları araştırma yöntemlerini kullanarak çözümlenebilir.</p>	<p>- Alanı ile ilgili uzmanlık gerektiren bir çalışmayı bağımsız olarak yürütebilme.</p> <p>- Alanı ile ilgili uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemeyen karmaşık sorunların çözümü için yeni stratejik yaklaşımlar geliştirebilme ve sorumluluk alarak çözüm üretebilme.</p> <p>- Alanı ile ilgili sorunların çözümlenmesini gerektiren ortamlarda liderlik yapabilme.</p>	<p>- Alanında edindiği uzmanlık düzeyindeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirebilme ve öğrenmesini yönlendirebilme.</p>	<p>- Alanındaki güncel gelişmeleri ve kendi çalışmalarını, nicel ve nitel veriler ile destekleyerek alanındaki ve alan dışındaki gruplara, yazılı, sözlü ve görsel olarak sistemli biçimde aktarabilme.</p> <p>- Sosyal ilişkileri ve bu ilişkileri yönlendiren normları eleştirel bir bakış açısıyla incelemeyebilme, geliştirebilme ve gerektiğinde değiştirmek üzere harekete geçebilme.</p> <p>- Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü B2 Genel Düzeyi'nde kullanarak sözlü ve yazılı iletişim kurabilme.</p> <p>- Alanının gerektirdiği düzeyde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini ileri düzeyde kullanabilme.</p>	<p>-Alanı ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, uygulanması ve duyurulması aşamalarında toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerleri gözeterek denetleyebilme ve bu değerleri öğretebilme.</p> <p>- Alanı ile ilgili konularda strateji, politika ve uygulama planları geliştirebilme ve elde edilen sonuçları, kalite süreçleri çerçevesinde değerlendirebilme.</p> <p>- Alanında özümledikleri bilgiyi, problem çözme ve/veya uygulama becerilerini, disiplinlerarası çalışmalarda kullanabilme.</p>

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)

TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Uygulamalı	BECERİLER -Kavramsal/Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
8 DOKTORA <hr/> EQF-LLL: 8. Düzey <hr/> QF-EHEA: 3. Düzey	<p>- Yüksek lisans yeterliliklerine dayalı olarak alanındaki güncel ve ileri düzeydeki bilgileri özgün düşünce ve/veya araştırma ile uzmanlık düzeyinde geliştirebilme, derinleştirebilme ve alanına yenilik getirecek özgün tanımlara ulaşabilme.</p> <p>- Alanının ilişkili olduğu disiplinler arası etkileşimi kavrayabilme; yeni ve karmaşık fikirleri analiz, sentez ve değerlendirmede uzmanlık gerektiren bilgileri kullanarak özgün sonuçlara ulaşabilme.</p>	<p>-Alanındaki yeni bilgileri sistematik bir yaklaşımla değerlendirebilme ve kullanabilme.</p> <p>- Alanına yenilik getiren, yeni bir düşünce, yöntem, tasarım ve/veya uygulama geliştirebilme ya da bilinen bir düşünce, yöntem, tasarım ve/veya uygulamayı farklı bir alana uygulayabilme, özgün bir konuyu araştırabilme, kavrayabilme, tasarlayabilme, uyarlayabilme ve uygulayabilme.</p> <p>-Yeni ve karmaşık düşüncelerin eleştirel analizini, sentezini ve değerlendirmesini yapabilme.</p> <p>- Alanı ile ilgili çalışmalarda araştırma yöntemlerini kullanabilmede üst düzey beceriler kazanmış olma.</p>	<p>- Alanına yenilik getiren, yeni bir düşünce, yöntem, tasarım ve/veya uygulama geliştiren ya da bilinen bir düşünce, yöntem, tasarım ve/veya uygulamayı farklı bir alana uygulayan özgün bir çalışmayı bağımsız olarak gerçekleştirerek alanındaki ilerlemeye katkıda bulunabilme.</p> <p>- Alanı ile ilgili en az bir bilimsel makaleyi ulusal ve/veya uluslar arası hakemli dergilerde yayınlamak ve/veya özgün bir yapıt üretmek ya da yorumlayarak alanındaki bilginin sınırlarını genişletebilme.</p> <p>- Özgün ve disiplinlerarası sorunların çözümlenmesini gerektiren ortamlarda liderlik yapabileceği.</p>	<p>- Yaratıcı ve eleştirel düşünme, sorun çözme ve karar verme gibi üst düzey zihinsel süreçleri kullanarak alanı ile ilgili yeni düşünce ve yöntemler geliştirebilme.</p>	<p>- Sosyal ilişkileri ve bu ilişkileri yönlendiren normları eleştirel bir bakış açısıyla inceleyebilme, geliştirebilme ve gerektiğinde değiştirmeye yönelik eylemleri yönetebilme.</p> <p>- Uzman kişiler ile alanındaki konuların tartışılmasında özgün görüşlerini savunabilme ve alanındaki yetkinliğini gösteren etkili bir iletişim kurabilme.</p> <p>- Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü C1 Genel Düzeyi'nde kullanarak ileri düzeyde yazılı, sözlü ve görsel iletişim kurabilme ve tartışabilme.</p>	<p>- Alanındaki bilimsel, teknolojik, sosyal veya kültürel ilerlemeleri tanıtarak, yaşadığı toplumun bilgi toplumu olma ve bunu sürdürebilme sürecine katkıda bulunabilme.</p> <p>- Alanı ile ilgili karşılaşılan sorunların çözümünde stratejik karar verme süreçlerini kullanarak işlevsel etkileşim kurabilme.</p> <p>- Alanı ile ilgili konularda karşılaşılan toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik sorunların çözümüne katkıda bulunabilme ve bu değerlerin gelişimini destekleyebilme.</p>

1. Kolay anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir bir akademik derece sistemi:

- 2/3 kademeli (Lisans, Yüksek Lisans, Doktora) yükseköğretim sistemi
- Kademeler arası geçiş
- Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi **3**



Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi ✓

Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi ✓

Alana Özgü Yeterlilikler →

Program Çıktıları

**Ders Öğrenme Çıktıları
(Kazandırılan Yetkinlikler)**

ISCED 97 EĞİTİM VE ÖĞRETİM TEMEL ALANLARI

	ISCED TEMEL ALAN KODU	EĞİTİM VE ÖĞRETİM TEMEL ALANLARI
1	14	Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Bilimleri
2	21	Sanat
3	22	Beşeri Bilimler
4	31	Sosyal ve Davranış Bilimleri
5	32	Gazetecilik ve Enformasyon
6	34	İşletme ve Yönetim Bilimleri
7	38	Hukuk
8	42	Yaşam Bilimleri
9	44	Doğa Bilimleri
10	46	Matematik ve İstatistik
11	48	Bilgisayar
12	52	Mühendislik
13	54	Üretim ve İşleme
14	58	Mimarlık ve Yapı
15	62	Tarım, Ormancılık, Hayvancılık ve Su Ürünleri
16	64	Veterinerlik
17	72	Sağlık
18	76	Sosyal Hizmetler
19	81	Kişisel Hizmetler
20	84	Ulaştırma Hizmetleri
21	85	Çevre Koruma
22	86	Güvenlik Hizmetleri

1. Kolay anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir bir akademik derece sistemi:

- 2/3 kademeli (Lisans, Yüksek Lisans, Doktora) yükseköğretim sistemi
- Kademeler arası geçiş
- Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi **3**



TYYÇ'Yİ TAMAMLAMA VE UYGULAMA SÜRECİ

1. Süreci başlatmak için karar alınması: Nisan 2006
2. Çalışma takviminin oluşturulması: 2006
3. Sürecin organizasyonu: 2006-2008
4. Çerçevenin tasarımı: Kasım 2008
5. Paydaşlardan görüş alınması: Şubat 2009
6. Çerçevenin onaylanması: Mayıs 2009, Ocak 2010
7. İdari organizasyon: Şubat 2010 (Kanun ve/veya yönetmelik)
8. Çerçevenin yükseköğretim kurumları/programları düzeyinde uygulanması: Pilot : Aralık 2010, Tüm kurumlarda: Aralık 2012
9. Yeterliliklerin TYYÇ'ye dahil edilmesi (Kalite Güven.): 2010 - 2015
10. Çerçevenin Avrupa Üst Yeterlilik Çerçeveleri ile uyumluluğunun belgelendirilmesi: 2010 - 2012
11. TYYÇ Web sitesinin oluşturulması ve yayınlanması: 2010



İlginiz için teşekkür ederim...